

1. Bir bireyin doğumundan itibaren içinde bulunduğu ilk grup ailedir. İlerleyen yaşlarda ise okul, arkadaş grupları ve meslek gruplarına dâhil olunur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Dâhil olunan grupların zamanla çeşitlendiğinin
- B) Aile grubunun günümüzde önemini kaybettiğinin
- C) Tüm sosyal rollerin doğuştan kazanıldığının
- D) Grupların birey üzerindeki etkisinin zamanla azaldığının

2. Geçen yıl okulun çevre kulübünde ağaç dikme etkinliklerine katılan üyelerden biri olan Ömer, gösterdiği özveri ve liderlik becerileri ile ön plana çıkmış ve bu yıl kulüp başkanı seçilmiştir. Artık o sadece fidan diken biri değil, aynı zamanda etkinliklerin planlanmasından, bütçenin yönetilmesinden ve diğer üyeler arasındaki görev dağılımının yapılmasından da sorumlu olan kişidir. Akşamları ise ailesiyle bir araya geldiğinde sofranın kurulmasına yardım eden bir evlat olmaya devam etmektedir.

Buna göre,

- I. Kazanılan tecrübe bireyin grup içindeki yetki düzeyini etkiler.
- II. Bireyler, yaşamın farklı alanlarındaki rollerini aynı anda yürütürler.
- III. Sahip olunan roller değiştikçe kişiden beklenen sorumluluklar da farklılaşır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Birey, aynı gün içerisinde kütüphanede okuyucu, markette müşteri, otobüste yolcu ve evde torun olabilir. Bu rollerin her biri kendine has kuralları beraberinde getirir. Örneğin, bir öğrenciden kütüphanede sessiz olması beklenirken evde büyüklerine saygı göstermesi beklenir.

Buna göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Sonradan kazanılan rollerin daha fazla olduğu
- B) Rollere bağlı beklentilerin değişebileceği
- C) Her rolün farklı bir sorumluluk yüklediği
- D) Aynı anda farklı rollere sahip olunabileceği

4. Rollerimizin bir bölümü doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bu roller, biyolojik özelliklerimizden kaynaklanır ve herhangi bir ilgi ya da yetenek gerektirmez. Bu tür rolleri seçme imkânımız yoktur. Bunun yanında, isteğimiz ve çabamız sonucunda sonradan kazandığımız roller de bulunmaktadır. Bu roller çalışarak, emek vererek ve özgür irademizle katıldığımız grupların bize yüklediği rollerdir.

Bu bilgiden hareketle aşağıdaki rollerden hangisi farklı bir bölümde yer alır?

- A) Evlat olma
- B) Kuzen olma
- C) Öğrenci olma
- D) Torun olma

5. Ali, ortaokulda öğrenciyken aynı zamanda okulun basketbol takımının da kaptanıydı. Ali, üniversiteden mezun olup öğretmen olduğunda ise bir okulda görev yapmaya başladı.

Buna göre Ali ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tüm rolleri aynı anda sona ermiştir.
- B) Aynı kurumda farklı rollere sahip olmuştur.
- C) Haklarında bir değişim yaşamamıştır.
- D) Yerine getirdiği sorumluluklar azalmıştır.

6. Toplumun en küçük parçası olan aile içinde bireyler, aynı anda birden fazla role sahip olabilir. Örneğin bir kişi, evlat olmasının yanı sıra kardeş, abla ya da ağabey rolünü de üstlenebilir. Yetişkin bireyler evlendiklerinde yeni bir aile kurar ve önceki rollerine ek olarak eş rolünü kazanırlar. Evlenen çiftler çocuk sahibi olduklarında ise anne ve baba rollerini üstlenirler. Aile içindeki roller değiştikçe, bireylerin hak ve sorumluluklarında da buna bağlı olarak değişiklikler meydana gelir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ailede üstlenilen roller, bireyin yaşamını etkilemez.
- B) Bireyler aile içindeki tüm rollerine doğuştan sahip olurlar.
- C) Aile içindeki rol değişimleri, bireyin sorumluluklarını da etkiler.
- D) Ailedeki sorumluluklar, daha çok çocukluk döneminde geçerlidir.

7. Akraba grubu, anne ve babamızın yakın çevresinden oluşur. Bu grupta sevgi, saygı ve şefkat duyguları ön plandadır. Bireyler küçük yaşlarda torun, yeğen ya da kuzen gibi rollere sahip olur. İlerleyen yaşlarda ise hala, teyze, amca, dayı, babaanne, anneanne ve dede gibi rolleri üstlenebilirler.

Buna göre akraba grubu ile ilgili,

- I. Doğuştan dâhil olunan bir gruptur.
- II. Üye sayısı en fazla olan gruptur.
- III. Farklı rolleri bünyesinde barındırır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

8. Yetişkinlik döneminde bireyler, geçimlerini sağlamak amacıyla meslek grupları içinde yer alırlar. Kendilerine özgü kuralları olan bu gruplar, bireyin toplum içindeki konumunu belirler. Meslek gruplarından öğretmen, pilot, doktor, çiftçi, terzi, mühendis ve veteriner gibi farklı roller üstlenebilirler.

Buna göre meslek gruplarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Meslek grupları, bireylerin toplum içindeki yerini etkilemektedir.
- B) Meslek gruplarındaki roller doğuştan kazanılmaktadır.
- C) Meslek gruplarında kurallar bireylere göre değişmektedir.
- D) Meslek grupları geçici bir süre için oluşturulmaktadır.

9. Çocukluk ve gençlik dönemlerinde bireyler, hayatlarının önemli bir bölümünü okul ve sınıf grubu içinde geçirir. Bu gruptaki temel rol, öğrencilik rolüdür. Okul bünyesinde yer alan eğitsel kulüplere üye olarak farklı roller de üstlenilebilir. Bireyler hem okul içinde hem de okul dışında çeşitli odak gruplarına katılabilir. Ayrıca bu gruplara gençlik ve yetişkinlik dönemlerinde de dâhil olunabilir.

Buna göre,

- I. Bireyler, yaşamlarının farklı dönemlerinde yeni grup ve roller edinebilir.
- II. Odak gruplarına katılım, çocukluk dönemiyle sınırlı değildir.
- III. Eğitsel kulüplere katılım, bireyin okul içindeki rollerini çeşitlendirmektedir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

6. Mustafa Öğretmen, öğrencilerinden aşağıdaki metni okuyup soruyu cevaplamalarını istemiştir.

Meral, ailesindeki çocuklar arasında en büyük olandır. Temel eğitimini tamamladıktan sonra yüksek öğrenim görmek amacıyla İzmir'e taşındı. Üniversite yaşamı boyunca sporla ilgilendi ve okulun voleybol takımında aktif olarak yer aldı. Eğitimini bitirdikten sonra İzmir'de bir hukuk bürosunda çalışmaya başladı. Meslek hayatına başladıktan yaklaşık bir yıl sonra evlenerek anne oldu.

Metinden hareketle Meral Hanım'ın sahip olduğu roller ile ilgili bilgi kartı hazırlayınız.

Buna göre aşağıdaki kartlardan hangisi verilen yönergeye göre doğru olarak hazırlanmıştır?

- A) Evlat
 Abla
 Öğrenci
 Avukat
- B) Kardeş
 Kuzen
 Avukat
 Teyze
- C) Antrenör
 Öğrenci
 Evlat
 Abla
- D) Abla
 Yeğen
 Öğrenci
 Evlat

7. Sosyal bilgiler öğretmeni, derste "Bireylerin rolleri zamanla değişebilir, bazı roller sona erebilir veya sahip olunan rollere yenileri eklenebilir." demiştir.

Öğretmenin bu ifadesine aşağıdakilerden hangisi örnek olarak gösterilemez?

- A) Mezun olan bir öğrencinin meslek sahibi olması
B) Bir kişinin evlenerek eş rolünü kazanması
C) Bir çocuğun evlat olma rolünün ömür boyu sürmesi
D) Emekli olan birinin iş yerindeki müdürlük rolünün sona ermesi

8. "Bazı rollerin edinilmesinde eğitim faktörü etkilidir." diyen biri bu yargısını aşağıdaki görsellerden hangisi ile destekleyebilir?

- A)
- B)
- C)
- D)

9. Bireylerin içinde bulundukları gruplar değiştikçe onlardan beklenen davranışlar da farklılaşır. Tiyatro kulübünde oyuncu olan bir öğrenciden sahne performansını sergilemesi beklenirken aynı öğrenci, kütüphanede sessizce kitap okuyan bir okuyucu rolündedir.

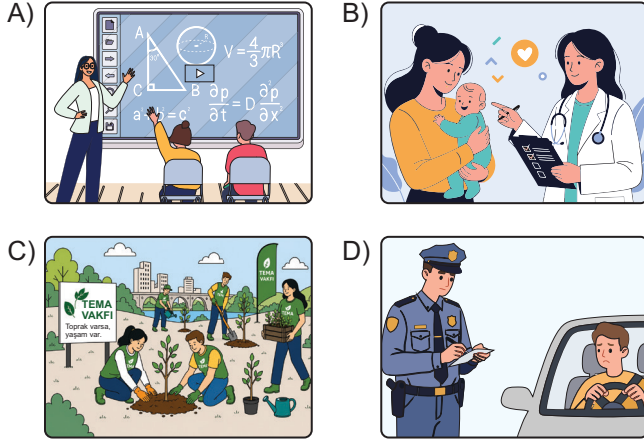
Buna göre roller ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Roller kişiye daha çok resmî kurumlarda sorumluluk yükler.
B) Her birey, her grupta aynı davranışları sergilemek zorundadır.
C) Bulunulan mekân ve grup, üstlenilen rolün niteliğini belirler.
D) Roller, bireyin gelişimi üzerinde etkili değildir.

1. Günlük yaşamda eğitimimizi, kişisel gelişimimizi ve sosyalleşmemizi destekleyen çeşitli sosyal sorumluluk etkinliklerine katılırız. Bu etkinliklerde farklı roller ve görevler üstleniriz.

Bu metin aşağıdaki görsellerden hangisi ile desteklenebilir?

2. Bir bireyin aynı anda hem spor kulübünde kaleci hem ailesinde evlat hem de okulunda öğrenci olması, sosyal yaşamın zenginliğini gösterir. Ancak bu kişi kaleci olarak antrenmana gitmediğinde takımı maçı kaybedebilir; evlat olarak odasını toplamadığında ise aile huzuru etkilenebilir.

Bu durum bireyin rolleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Roller, bireye içinde bulunduğu gruba göre sorumluluklar yükler.
B) Bireyin başarısı daha çok okulundaki performansı ile ölçülür.
C) Gruplar arasındaki iletişim kopukluğu sosyal sorunlara neden olabilir.
D) Doğuştan gelen roller, sonradan kazanılan roller göre daha önemlidir.

3. İnsanlar sosyal birer varlık olarak doğdukları andan itibaren çeşitli yapılar içerisinde kendilerine yer bulurlar. Henüz bebekken sadece bakım bekleyen bir evlatken, kreş veya anaokuluna başladıklarında ilk defa akranlarıyla bir araya gelir ve oyun arkadaşı olurlar. Eğitim hayatı ilerledikçe bu rollerin yanında sınıf başkanı, kulüp üyesi veya takım oyuncusu gibi daha aktif görevler üstlenirler. Bu süreç, bireyin sadece fiziksel olarak değil, sosyal olarak da büyüdüğünün bir kanıtıdır.

Buna göre,

- I. İnsanların toplum içindeki görevleri ve konumları yaşları ilerledikçe farklılaşır.
- II. Yaşam boyu dâhil olduğumuz gruplar genişler ve zenginleşir.
- III. Bireyler, büyüdükçe çevrelerine katkı sağlayan ve iş birliği yapan birine dönüşür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

4. Emre, okulda kütüphanecilik kulübü başkanıdır. Kitapların düzenlenmesi ve ödünç verme işlemlerinden sorumludur. Emre, bu görevini yaparken planlı olmayı ve insanlarla etkili iletişim kurmayı öğrenmiştir.

Bu örnekten hareketle rol kavramı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Rollerin bir kısmı doğuştan, bir kısmı sonradan kazanılır.
B) Bazı rollere ait sorumluluklar yazılıdır.
C) Roller, bireyin yetenekleri ve becerilerini geliştirir.
D) Bazı rollerin edinilme sürecinde eğitim ve yetenekler etkili olur.

5-6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Ailede bireyler arasındaki ilişki, karşılıklı anlayış ve saygı çerçevesinde gelişir. Aile üyeleri arasındaki bağlar duygusal yakınlık, samimiyet ve güven üzerine kuruludur. Bu ilişkiler, aile bireylerinin birbirlerine destek olması ve karşılaşılan sorunları birlikte çözmesiyle güçlenir. Aile üyeleri, birbirlerinin duygusal gereksinimlerine duyarlılık göstererek dayanışma içinde hareket eder. Bu olumlu etkileşimler sonucunda aile bireyleri arasında güven artar; sevgi ve saygı pekişir ve aile içinde birlik duygusu oluşur.

5. Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Aile içi ilişkilerin temeli sevgi ve anlayış duygusuna dayanır.
- B) Aile içinde bazı bireylerin sorumlulukları daha fazladır.
- C) Aile içindeki sorunlar el birliğiyle daha kolay çözülür.
- D) Sağlıklı bir iletişim, aile bireylerini birbirine bağlar.

6. Bu metinde, aile bağlarının güçlenmesinde aşağıdaki unsurlardan hangisinin etkisi vurgulanmamıştır?

- A) Sorunlara karşı ortak hareket edilmesinin
- B) Üyelerin birbirine karşı dürüst ve içten olmasının
- C) Görevlerin yazılı olarak belirlenmesinin
- D) Bireylerin birbirlerinin hislerine değer vermesinin

7. Bir orkestradaki her müzisyenin farklı bir enstrümanı çalması gibi, toplumdaki her birey de farklı roller üstlenir. Keman çalan birinin piyanonun görevini zorla üstlenmeye çalışması müziğin ahengini bozar. Toplumda da bir evladın, anne babasının tecrübesini hiçe sayarak evde tek karar verici olmaya çalışması veya bir öğrencinin, öğretmenin otoritesini sarsması sosyal düzenin işleyişini zorlaştırır.

Bu benzetme aşağıdaki ifadelerden hangisini desteklemek için kullanılabilir?

- A) Toplumdaki her bireyin aynı rolleri paylaşması gerekir.
- B) Rollerin birbirine karışması veya sınırların aşılması sosyal uyumu bozar.
- C) Sanatsal faaliyetler toplumsal yaşama katkı sunar.
- D) Herkes istediği rolü, istediği an değiştirebilir.

8. Altıncı sınıf öğrencisi olan Deniz, okulun çevre kulübünde aktif olarak çalışmakta ve atık pillerin toplanması projesini yönetmektedir. Deniz, hafta sonu ailesiyle gittiği piknikte sadece oyun oynamak istemiş, mangal hazırlığına ve sofranın kurulmasına yardım etmediği için ailesinden uyarı almıştır.

Buna göre Deniz ile ilgili,

- I. Doğal çevreye karşı duyarlı bir davranış sergilemiştir.
- II. Evlat olma rolünün gerektirdiği sorumluluklara uygun davranmamıştır.
- III. Ailesi yaptığı davranışı görmezden gelmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

1. Eski Türk devletlerinde kadınlar hem bir anne hem de gerektiğinde at binip ok atan bir savaşçı rolündeydi. Hatta hükümdar (kağan) ülkede olmadığında, eşi (hatun) devlet işlerini yürütür ve elçileri kabul ederdi. Günümüzde Türk kadını mühendislikten pilotluğa, doktorluktan yöneticiliğe kadar çok daha geniş bir alanda sosyal roller üstlenmektedir.

Buna göre sosyal rollerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Eski Türklerde edinilme şekli askerî başarıya göre belirlenmiştir.
- B) Kadınların sosyal rolleri tarih boyunca aile grubu ile sınırlı kalmıştır.
- C) Toplumun ihtiyaçlarına ve değerlerine göre şekil değiştirmiştir.
- D) Günümüzde mesleki alandaki çeşitliliği azalmaya başlamıştır.
2. 6. sınıf öğrencisi Arda, okulun basketbol takımı kaptanıdır. Hafta sonu çok önemli bir maçı vardır ancak aynı gün çok sevdiği dedesinin doğum günü kutlaması yapılacaktır. Arda hem takımı için sorumluluk almak hem de aileyle birlikte olmak arasında kalır. Sonunda antrenörü ve ailesiyle konuşarak bir orta yol bulur ve maçtan hemen sonra kutlamaya katılır.

Arda'nın yaşadığı bu durum, sosyal rollerle ilgili aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Rollerimizin her zaman birbirleriyle tam uyum içinde olduğunun ve hiçbir zaman çelişmediğinin
- B) Aynı anda birden fazla rol üstlenmenin bireylere farklı sorumluluklar yüklediğinin
- C) Sosyal rollerin daha çok okul hayatıyla sınırlı olduğunun ve evde geçerliliğini yitirdiğinin
- D) Bir rolü seçtiğimizde, diğer tüm rollerimizin kalıcı olarak sona erdiğinin
3. Ebeveynlerinin tek çocuğu olan Buket, ilk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra üniversite eğitimi almak için Ankara'ya gitmiştir. Üniversiteden mezun olduktan sonra doktor olarak Van'a atanmıştır. Görevine başladıktan bir yıl sonra evlenmiştir.

Verilen metinde Buket'in dâhil olduğu gruplardan hangilerine değinilmiştir?

- A) Aile
 Okul
 Meslek
- B) Akraba
 Aile
 Okul
- C) Aile
 Odak
 Meslek
- D) Okul
 Meslek
 Odak

4. Bir grup arkadaş, hafta sonu kamp yapmak üzere ormana giderler. Gruptan Caner, daha önce izci olduğu için rehber rolünü üstlenir ve rotayı belirler. Elif, yemek malzemelerini organize eden mutfak sorumlusu olurken Mert, çadırların kurulmasında sorumluluk üstlenir. Kamp süresince herkes kendi rolünün gerektirdiği görevi yerine getirdiği için grup içinde bir düzen oluşur ve kamp başarıyla tamamlanır.

Bu metin aşağıdaki gruplardan hangisine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Okul B) Meslek C) Odak D) Akraba

5.

Genel Ağ Haberi

Aziz Sancar, 1946 yılında Mardin'in Savur ilçesinde, çiftçilikle geçimini sağlayan bir ailenin yedinci çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. İlk ve orta öğrenimini Mardin'de tamamlamıştır. 1963 yılında girdiği İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1969 yılında birincilikle mezun olmuştur. Mezuniyetinin ardından iki yıl boyunca Savur'daki bir sağlık ocağında hekimlik yapmıştır. Daha sonra akademik çalışmalarını sürdürmek amacıyla önce Johns Hopkins Üniversitesine, ardından Dallas Teksas Üniversitesine gitmiştir. Aziz Sancar, Gwen Sancar ile evlidir.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Bu metne göre Aziz Sancar ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kardeş olma rolünü doğumla birlikte kazanmıştır.
- B) Öğrencilik rolünü başarı ile tamamlamıştır.
- C) Aile grubuna ait rollerine daha çok önem vermiştir.
- D) Mesleki rolü Türkiye'de başlamış, ABD'de devam etmiştir.

6. Eren, beş kişiden oluşan bir ailenin en küçük ferdidir. Annesi mühendis, babası öğretmen olup iki ablasıyla birlikte huzurlu bir aile ortamında yaşamaktadır. Hâlen yaşadığı mahalledeki ortaokulda 6/C sınıfında öğrenim görmektedir. Eren, gelecekte doktor olmayı hedeflemektedir. İlerleyen yıllarda ise ailesinde olduğu gibi sevgi ve saygının hâkim olduğu bir yuva kurmayı, evlenerek çocuklarına iyi bir ebeveyn olmayı istemektedir.

Buna göre Eren ile ilgili,

- I. Ailede birden fazla role sahiptir.
- II. Eğitim yolu ile edinebilecek bir rol hedefi vardır.
- III. Ailesi, ona bir model oluşturmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

7. Yaş ilerledikçe bireylerin üstlendikleri bazı roller aynı kalmakla birlikte, bu rollere bağlı sorumlulukları zamanla değişmektedir. Örneğin birey, aile içinde her zaman anne ve babasının çocuğu olma rolünü sürdürür. Ancak bu rol yaşam boyu devam etse de rolün gerektirdiği sorumluluklar yaşa ve koşullara bağlı olarak farklılaşır.

Bu açıklamadan hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Hakların, sorumluluklardan daha önemli olduğu
- B) Yaş ilerledikçe role bağlı beklentilerin değişebileceği
- C) Aile grubuna ait rollere daha çok önem verildiği
- D) Hakların kullanımının sorumlulukların yapılmasına bağlı olduğu

1. Eymen, gelecekte sahip olmak istediği rollere şu örnekleri vermiştir:

- I. Uluslararası müsabakalarda ülkesini temsil eden millî bir sporcu olmak
- II. Evlatları ve eşi tarafından sevilen bir baba olmak
- III. Bir sivil toplum örgütünün çalışmalarına katılan gönüllü olmak

Buna göre Eymen'in sahip olmak istediği rollerden hangilerinin edinilme sürecinde yetenek faktörü etkilidir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Hayatımız boyunca dâhil olduğumuz farklı gruplar ve bu gruplar içinde üstlendiğimiz çeşitli roller, kişisel gelişimimizden sosyal becerilerimize ve toplumsal uyumumuza kadar bize birçok alanda katkı sağlar. Gruplar, bireylerin sosyal yaşamlarını biçimlendiren temel yapılardır. İnsan, sosyal bir grup olan ailenin içinde doğar ve zamanla farklı toplumsal grupların bir parçası olur.

Bu bilgiden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumsal uyum süreci, bireyin farklı gruplara katılımı yoluyla gelişir.
- B) Birey, yaşamı boyunca birden fazla toplumsal grubun üyesi olur.
- C) Gruplar, bireyin sosyal beceri kazanmasında önemlidir.
- D) Bireyin sahip olduğu roller daha çok eğitime bağlı olarak değişir.

3. Arkadaş grubu, çocukların kendilerini ifade etmeyi, iş birliği yapmayı ve birlikte eğlenmeyi öğrendikleri önemli bir topluluktur. Bu gruplarda üstlenilen roller, kişisel gelişimimizi destekler ve sorumluluk bilincimizi artırır. Paylaşma, empati kurma ve uzlaşma gibi değerler ve davranışların kazanılmasında bu grubun önemli bir yeri vardır.

Buna göre arkadaşlık grubu ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenebilir?

- A) Çocukluk dönemine ait bir gruptur.
- B) Tüm üyelerin sorumlulukları aynıdır.
- C) Sosyalleşme sürecine katkı sunar.
- D) Çocukluk döneminde oyun odaklı bir gruptur.

4. Selim Bey, emeklilik günlerinde torununa eski fotoğraflarını gösterirken şunları söyler: "Bak evladım, bu fotoğrafta senin yaşlarındayım; okulda öğren- ciydim ve mahallemizin futbol takımında forvet oyuncusuydum. Yıllar sonra üniversiteyi bitirince bir fabrikada mühendis olarak çalışmaya başladım. O dönemde hem bir çalışan hem de annem ve babam için hayırlı bir evlattım. Şimdi emekli oldum ve se- ninle vakit geçiren bir dedeyim. Rollerim değişse de hepsinin sorumluluğu benim için hep çok kıymetli oldu."

Selim Bey, bu konuşmasında aşağıdaki gruplar- dan hangisine değinmemiştir?

- A) Aile grubu
- B) Odak grubu
- C) Meslek grubu
- D) Akraba grubu

5.

Yaşam Dönemi	Temel Roller	Rolün Getirdiği Sorumluluk Örneği
Çocukluk	Evlat, kardeş, oyun arkadaşı	Odasını toplamak, oyun kurallarına uymak
Gençlik	Öğrenci, sporcu, kursiyer	Derslerine çalışmak, antrenmanlara katılmak
Yetişkinlik	Çalışan, ebeveyn, eş, yönetici	İş yerinde verimli olmak, çocuklarını eğitmek
Yaşlılık	Emekli, büyükanne/büyükbaba	Deneyimlerini paylaşmak, torunlarına bakmak

Tabloya göre,

- I. İlerleyen zamana bağlı olarak bireyler yeni roller edinir.
- II. Rollerin beraberinde getirdiği sorumluluklar değişebilir.
- III. Yetişkinlik dönemine ait rollerin verdiği haklar daha fazladır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

6. Aşağıdaki örnek olayı, verilen haber ile ilişkilendirilerek soruyu cevaplayınız.

Genel Ağ Haberi

Aile içerisinde ilişki karşılıklıdır: Ailede ilişki, bireyler arasında karşılıklı anlayışa ve saygıya dayanır. Aile üyeleri arasındaki ilişki, duygusal bağlar ve samimiyet üzerine inşa edilir. Ailede karşılıklı ilişki, birbirine destek olma ve birlikte sorunları çözme anlamına gelir. Aile üyeleri, birbirlerinin duygusal ihtiyaçlarına karşılık vererek dayanışma içinde olurlar. Ailede ilişki; sevgi, iletişim ve paylaşma üzerine kuruludur. Bu olumlu etkileşimler, aile bireylerinin birbirlerine güven duyması, sevgi ve saygı göstermesiyle pekişir; nihayetinde aile içinde güçlü bir "biz" duygusu oluşur.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Olay: Demir ailesi, akşam yemeğinde bir araya gelmiştir. Baba, iş yerinde yorucu bir gün geçirdiğini anlatırken anne onu dikkatle dinlemiş, çocuklar ise babalarına günün yorgunluğunu unutturacak küçük şakalar yapmışlardır. Ertesi gün çocukların okulundaki gösterisi için tüm aile üyeleri iş birliği yaparak kostüm hazırlamış, takıldıkları yerlerde birbirlerine fikir vermişlerdir.

Buna göre Demir ailesinin sergilediği davranışlar ile aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Aile fertlerinin birbirlerinin duygusal durumlarına duyarlılık gösterdiği
- B) Sorunların veya görevlerin iş birliği ve dayanışma içerisinde çözüldüğü
- C) Karar alma sürecinde anne ve babanın söz sahibi olduğu
- D) Güven, sevgi ve paylaşım yoluyla biz duygusunun güçlendirildiği

1. Millî kültür, bir milletin geçmişten günümüze taşıdığı, toplumsal hayatı yönlendiren ve bireyler arasında ortak bir aidiyet duygusu oluşturan manevi ve maddi birikimin bütünüdür. Bu birikim, milletin kendine özgü kimliğini korumasını, kuşaklar arasında sürekliliğin sağlanmasını ve toplumsal bütünlüğün güçlenmesini mümkün kılar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin millî kültürün bir parçası olduğu söylenemez?

- A) Yer altı ve yer üstü zenginlikleri
- B) Ortak bir dilin konuşulması
- C) Paylaşılan ortak bir tarih bilinci
- D) İnançlar ve dinî bayramlar

2. Farklı malzemelerin aynı kazanda bir araya gelerek uyumlu bir tat oluşturmaya dayanan aşure geleneği, toplumda farklı insanların ortak bir anlayış etrafında bir arada yaşayabilmesini simgeler. Bu gelenek, çeşitliliğin bir zenginlik olduğunu vurgularken birlik ve dayanışma duygusunu güçlendirir. Aşure geleneği, paylaşma ve hoşgörüyü pekiştirerek toplumsal kaynaşmaya katkı sağlayan önemli bir kültürel değeri ifade eder.

Buna göre,

- I. Kültürel değerlerimiz, mutfak kültürümüze de yansımaktadır.
- II. Kültürel değerler, toplum içindeki dayanışmayı artırarak sosyal uyumu destekler.
- III. Farklılıklar, uyum sağlandığında ortak yaşamı zenginleştiren bir unsur hâline gelir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Bir milletin fertlerini birbirine bağlayan en güçlü bağlardan biri ortak geçmiş yani tarih bilincidir. Tarih, bir milletin zor zamanlarda nasıl kenetlenildiğini, hangi zaferlerle gurur duyduğunu ve hangi acıları birlikte göğüslediğini gösteren bir hafızadır.

Bu bilgi aşağıdaki yargılardan hangisini doğrular?

- A) Türk tarihi, farklı alanlardaki başarılarıyla ortak mirasa katkı sunmuştur.
- B) Tarih, toplumda millî bilincin oluşumuna katkı sunar.
- C) Tarih, millî unsurlar içerisindeki en önemli parçadır.
- D) Tarihî unsurlar dil yoluyla yeni nesillere aktarılır.

4. Dil, bir milletin hafızasıdır. Atasözleri, türküler ve masallar dil aracılığıyla taşınır. Kendi dilini kaybeden bir toplum, tarihsel bağlarını ve kültürel kimliğini de kaybetme riskiyle karşı karşıya kalır.

Bu metne göre dilin toplumsal yaşamdaki işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekonomik ilişkileri düzenlemesi
- B) Teknolojik gelişmeleri hızlandırması
- C) Bireysel başarıyı artırması
- D) Kültürel değerleri aktarması

5. Anadolu kültüründe yardımlaşma ve dayanışma, dinî inançlar ve geleneklerle şekillenmiş önemli bir toplumsal değerdir. Bayramlarda ihtiyaç sahiplerine yardım edilmesi, geçmişte uygulanan sadaka taşı uygulaması ve köylerde görülen imece usulü bu anlayışın örnekleridir. Bu uygulamalar, toplumda bir duygusunu oluşturarak insanlar arasındaki farkların azalmasına katkı sağlar. Böylece bireyler kendilerini toplumun bir parçası olarak hisseder ve toplumsal huzur güçlenir.

Bu metinde aşağıdaki millî değerlerimizden hangisine değinilmemiştir?

- A) Duyarlılık
- B) Sorumluluk
- C) Vatan sevgisi
- D) Dayanışma

6. Milletlerin karakteri ve estetik anlayışı, ortaya koydukları sanat eserleri ve mimari yapılarla anlaşılır. Bir şehirdeki tarihî yapılar ve el sanatları, o toplumun inançlarını, sabrını ve zevkini yansıtır. Bu eserler, yaşanan topraklara bırakılan kültürel izlerdir. Ortak estetik değerleri paylaşan insanlar, kültürel bir kimlik kazanarak toplumsal birlik duygusunu güçlendirir.

Buna göre,

- I. Toplumların sanat ve mimari eserleri benzerlik gösterebilir.
- II. Sanat ve mimari eserler, milletlerin kültürel özelliklerini ortaya koyar.
- III. Tarihî eserler, toplumların geçmişi hakkında bilgi verir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Türküler, toplumun sevinçlerini, acılarını ve günlük yaşamını yalın bir dille anlatan, kuşaktan kuşağa aktarılan sözlü kültür ürünleridir. Aşağıda bu zengin kültürden bir parça verilmiştir.

"...Vatanım memleketim, bu mutlu günde
Büyüğüne, küçüğüne saygı duyarım
Ayrım yapmayana, kendi gönlümde
İnsanlık adına sevgi duyarım...."

Bu bilgidен hareketle,

- I. Türkülerde millî değerlerimize yer verilir.
- II. Türküler millî kültürümüzün bir parçasıdır.
- III. Türkülere verilen önem zamanla azalmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8. Atatürk, Türk dilini toplumsal bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak görmüştür. Dilin korunması, zenginleştirilmesi ve yabancı etkilerden arındırılması için bilinçli çalışmalar yürütülmesini istemiştir. Bu amaçla Türk Dil Kurumunu kurarak Türkçenin bilimsel yöntemlerle incelenmesini ve geliştirilmesini sağlamıştır. Atatürk'ün bu yaklaşımı, dilin bir milletin bağımsızlığı ve kültürel sürekliliği açısından taşıdığı önemi ortaya koymaktadır.

Atatürk'ün bu bakış açısı ve yaptığı çalışmalar aşağıdaki kavramlardan daha çok hangisi ile ilgilidir?

- A) Bağımsızlık
- B) Millî kimlik
- C) Çağdaşlaşma
- D) Eşitlik

9. Anadolu coğrafyasında asırlardır süregelen imece geleneği, köylerde bir kişinin tek başına yapamaya-acağı ağır işlerin (hasat, kış hazırlığı vb.) tüm köylüler tarafından el birliğiyle ve karşılık beklemeden yapılmasıdır. Bu gelenek, sadece işlerin bitmesini sağlamaz aynı zamanda komşuluk ilişkilerini canlandırır, küskünlükleri giderir ve bireylerin topluma olan güvenini artırır.

Bu bilgidен hareketle imece geleneği ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Maddi kazanç elde etme amacı güttüğü
- B) Sosyal ilişkilerin güçlenmesine katkı sağladığı
- C) Toplumsal huzur ortamını desteklediği
- D) Dayanışma ve yardımlaşma ruhunu pekiştirdiği

1. "Türk milletinin dili Türkçedir. Türk dili dünyada en güzel, en zengin ve en kolay olabilecek bir dildir. Onun için her Türk, dilini çok sever ve onu yükseltmek için çalışır. Bir de Türk dili Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti geçirdiği sayısız felaketler içinde ahlakını, geleneklerini, anılarını, çıkarlarını, kısacası bugün kendi milliyetini yapan her şeyin dili sayesinde korunduğunu görüyor. Türk dili, Türk milletinin kalbidir, zihnidir."
- <https://www.mfa.gov.tr>

Atatürk'ün bu sözünden hareketle,

- I. Dil, bir milletin kimliğini ve varlığını koruyan temel unsurlardan biridir.
- II. Türkçe, Türk milletinin kültürel sürekliliğini sağlayan önemli bir değerdir.
- III. Dil bilinci gelişmiş toplumlarda millî birlik daha güçlüdür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Dinî bayramlar, toplumun her kesimini kucaklayan; sevgi, saygı ve hoşgörünün güçlendiği günlerdir. Büyüklerin ziyaret edilmesi, küslerin barışması, yoksulların doyurulması ve çocukların sevindirilmesi gibi uygulamalar, toplumsal yapının çimentosu gibidir. Bu günlerde bireyler, sadece kendilerini değil, içinde yaşadıkları toplumun diğer fertlerini de düşünmeyi öğrenirler.

Bu metinde dinî bayramların hangi alandaki etkisine değinilmiştir?

- A) Mimari
- B) Mutfak kültürü
- C) Sosyal hayat
- D) Sanat

3. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden günümüze ulaşan hanlar, hamamlar, camiler ve köprüler Türk-İslam sanatının ve mimarisinin önemli örnekleridir. Bu yapılar, yalnızca taş ve tuğladan oluşan eserler değil; Türk milletinin estetik anlayışını, inanç dünyasını ve yaşam biçimini yansıtan tarihî miraslardır. Bu eserlerin korunması, millî kimliğin ve kültürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu metinden hareketle mimari eserleri korumanın gerekliliği aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Kültürel devamlılığın sağlanması
- B) Binaların daha sağlam hâle getirilmesi
- C) Yeni yerleşim alanlarının açılması
- D) Turizm gelirlerinin artırılması

YAYINLARI

4. Ebru sanatı, su yüzeyinde oluşturulan desenlerle ortaya çıkan ve sabır gerektiren geleneksel bir Türk el sanatıdır. Türk el sanatlarının önemli örneklerinden biri olan ebru, geçmişten günümüze usta-çırak ilişkisiyle aktarılmıştır. Ebru sanatıyla ilgilenen kişiler, bu çalışmalarıyla yalnızca estetik ürünler ortaya koymaz aynı zamanda kültürel değerlerin ve estetik anlayışın yaşatılmasına katkı sağlar.

Bu metinden hareketle aşağıda çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ebru sanatının daha çok süsleme amacıyla yapıldığına
- B) Geleneksel sanatların kültürel aktarımda önemli bir rol üstlendiğine
- C) Ebru sanatının gelişen teknoloji ile önemini kaybettiğine
- D) El sanatlarının bireysel yeteneğe bağlı olduğuna

5. Bir ülkede meydana gelen büyük bir doğal afetin ardından, insanların hiç tanımadıkları kişilere yardım ulaştırmak için dayanışma göstermesi, ihtiyaç malzemelerinin organize şekilde bölgeye gönderilmesi ve gençlerin gönüllü olarak çalışmalara katılması bu değerlere örnek olarak gösterilebilir.

Bu metinde bahsedilen millî değerlerin aşağıdakilerden hangileri olduğu söylenebilir?

- A) Sorumluluk ve fedakârlık
- B) Özgürlük ve bağımsızlık
- C) Saygı ve hoşgörü
- D) Vatan sevgisi ve saygı

6. Ramazan ayı ve bayramlar, milletimizin manevi duyguların etrafında bir araya geldiği ve toplumsal bağlarını güçlendirdiği özel zamanlardır. Bayram sabahlarında erken kalkılarak bayram namazı kılınır ve ardından bayramlaşma gerçekleştirilir. Bayram kahvaltıları, aile bireyleri ve yakın akrabaların bir araya geldiği, birlik ve beraberliğin pekiştiği anlardır. Anadolu'nun köy ve kasabalarında düzenlenen bayram yemekleriyle misafirlere ikramlarda bulunulur, paylaşma ve dayanışma duygusu güçlenir. Bayram süresince yapılan eş, dost ve akraba ziyaretleri ise toplumsal ilişkilerin canlı tutulmasına katkı sağlar.

Buna göre,

- I. Ramazan ayı ve dinî bayramlar, birlik beraberliğe katkı sunar.
- II. Bayramlar, paylaşma ve dayanışma duygusunun yaşatıldığı önemli zamanlardır.
- III. Toplumsal gelenekler, bireyler arasındaki sosyal ilişkileri destekler.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Hoşgörünün temeline sevgi ve saygıyı yerleştiren, başkalarında kusur aramayı reddeden, ufak tefek kusurları görmezlikten gelmeyi öğütleyen Hacı Bektaşî Veli, bütün yaratılanların eşitliğini "Dünya içinde yaratılmış nesneler eşittir." sözüyle dile getirmiş, "Hiçbir milleti ve insanı ayıplamayınız!" diyerek hoşgörüsünün derinliğini göstermiş, "Gelin canlar bir olalım, diri olalım." diyerek insanları her fırsatta birlik ve beraberliğe davet etmiştir.

[Kolaç, 2013. s. 202-203. (Kısaltılmıştır.)]

Bu alıntı metin Türk kültürünün aşağıdaki hangi yönünü ortaya koymaktadır?

- A) Değişime ve gelişime açık olması
- B) İnsani ve ahlaki değerlere önem vermesi
- C) Köklerinin çok eskilere dayanması
- D) Farklı kültürlere örnek olması

8. Kurtuluş Savaşı'nın önderi Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşları son derece güç şartlar altında bu mücadeleyi başlatmışlardı. Erzurum'dan Sivas'a hareket edileceği gün, Önder ve arkadaşlarının toplam 80 lira paraları kalmıştı. Emekli Binbaşı Süleyman Bey, cemiyetin para işleriyle uğraşan kişiye "Milletin selametinden başka bir dileğim yok. Bu parayı size veririm fakat bu parayı verdiğimi ne Paşa ne de başka kimse bilmeyecek..." dedikten sonra biriktirdiği 900 lirayı vermesiyle yola çıkılabildi.

(Kayıran, 1989 s. 658.)

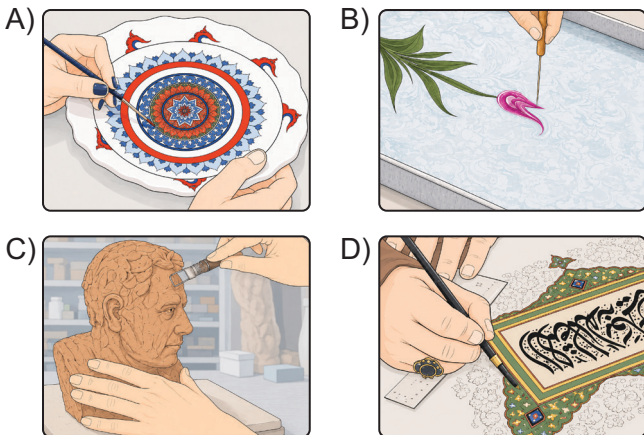
Yaşanılan bu olay aşağıdaki millî değerlerimizden hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) Vatan sevgisi
- B) Fedakârlık
- C) Adalet
- D) Sorumluluk

1. **Kültürel bağ:** Dil, din, tarih, sanat, gelenek-görenek gibi kültürel öğeler kültürel bağlarımızı oluşturur.
- Millî değer:** Kültürel bağların, ait olduğu toplumda meydana getirdiği değerlerdir.
- Verilen açıklamadan hareketle aşağıdakilerden hangisi kültürel bağ ve millî değerler kapsamında farklı bir kavram ile ilgilidir?**
- A) Aslı Hanım, iş yerine gelen müşterilerine lokum ve kolonya ikram etti.
- B) Ali'nin evlenen ablası için eş ve dostun katılımıyla kına gecesi düzenlendi.
- C) Ceren, okulun halk oyunları ekibinde yer aldı ve okul gösterisinde zeybek oynadı.
- D) İlke, 10 Kasım günü okuldaki törene katıldı ve tören boyunca Atatürk'ü saygıyla andı.
2. Türk kültüründe sanat, toplumun duygu dünyasını, yaşam anlayışını ve estetik bakış açısını yansıtan önemli bir kültürel değerdir. Geçmişten günümüze uzanan bu birikim, ustadan çırağa aktararak kuşaklar boyunca yaşatılmıştır. Ortaya konan eserler, yalnızca estetik bir amaç taşımaz aynı zamanda milletin inançlarını, düşünce yapısını ve tarihsel deneyimlerini de yansıtır. Bu yönüyle sanat, Türk kültüründe toplumsal kimliğin oluşmasına ve korunmasına katkı sağlayan temel unsurlardan biri olarak görülür.

Verilen metin görseller ile desteklenmek istenirse aşağıdakilerden hangisi kullanılamaz?

3. Kültürel bağlar ve ortak millî değerler etrafında birleşen milletimiz, tarih boyunca ülkesine ve bayrağına yönelen tehditler karşısında kararlı bir duruş sergilemiştir. Toplumsal birlik ve beraberlik bilinciyle hareket eden halk, millî iradeyi zayıflatmayı amaçlayan girişimlere karşı gerekli tepkiyi göstermiştir. Bu ortak duruş sayesinde birliği ve bağımsızlığı hedef alan tehditler etkisiz hâle getirilmiş; millet olma bilinci güçlenerek korunmuştur.

Buna göre,

- Millî değerler, toplumsal birliğin oluşmasında önemli bir rol oynar.
- Kültürel bağlar, milletin zor zamanlarda birlikte hareket etmesini sağlar.
- Toplumsal dayanışma, ülkeye yönelik tehditlerin etkisiz hâle getirilmesinde etkilidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

4.

Genel Ağ Haberi

1919 yılında bir cuma sabahı Maraş'ta yaşayan insanlar, kaleye baktıklarında alışılmış manzaranın değiştiğini fark etmiştir. Uzun süredir kalede dalgalanan Türk bayrağının indirildiği ve yerine başka bir bayrağın asıldığı görülmüştür. Bu durum halk arasında büyük bir üzüntü ve tepkiye yol açmıştır. Cuma namazı için Ulu Cami'de toplanan vatandaşlar, bayrağın önemini vurgulayarak ortak bir duruş sergilemiştir. Din görevlisinin de desteğiyle halk, birlikte hareket ederek kaleye çıkmış ve Türk bayrağını yeniden göndere çekmiştir. Ardından cuma namazı, bayrağın gölgesinde kılınarak millî birlik ve kararlılık güçlü biçimde ortaya konmuştur.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Bu metinde aşağıdaki millî değerlerimizden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bağımsızlık
B) Hoşgörü
C) Vatanseverlik
D) Duyarlılık

5. Dinî bayramlarımız olan Ramazan ve Kurban bayramları, toplumsal yaşamda önemli bir yere sahiptir. Bayram sabahlarında erken kalkılarak özenli ve temiz kıyafetler giyilir; bu durum bayrama verilen değeri ve saygıyı gösterir. Bayramların en anlamlı geleneklerinden biri ise büyükleri ziyaret etmektir. Aile büyükleri, akrabalar ve komşular ziyaret edilerek sevgi, saygı ve dayanışma duyguları güçlendirilir. Bu uygulamalar, toplumsal bağların korunmasına ve kuşaklar arası ilişkilerin sürdürülmesine katkı sağlar.

Bu metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bayramlar insanlara dinlenme imkânı sağlar.
- B) Gelenekler, toplumsal ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlar.
- C) Bayramlarda daha çok aile bireyleriyle vakit geçirilir.
- D) Bayram hazırlıkları günler öncesinden başlar.

6. Osmanlı Devleti Dönemi'nde ramazan ayında, maddi durumu iyi olan kişiler anlamlı bir uygulama gerçekleştirirdi. Bu kişiler, mahalle bakkallarına giderek borçların kaydedildiği defteri inceler, defterde yazan borçların bir kısmını veya tamamını ödeyerek ihtiyaç sahiplerinin yükünü hafifletirlerdi.

Bu uygulamanın toplumsal yaşam üzerinde aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Ekonomik faaliyetlerin artmasına
- B) Aile içi ilişkilerin güçlenmesine
- C) Aidiyet duygusunun oluşmasına
- D) Esnafın işlerini büyütmesine

7. "Gel, gel, ne olursan ol yine gel;
İster kâfir, ister putperest ol, yine gel.
Bizim dergâhımız ümitsizlik dergâhı değildir;
Yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel."

Mevlana'ya ait bu dörtlülle aşağıdaki cümlelerden hangisinin vermek istediği mesaj aynı değildir?

- A) Hiç kimse geçmişte yaptığı hatalar nedeniyle umutsuzluğa sürüklenmemelidir.
- B) İnsanlara karşı hoşgörü ve merhamet, toplumsal birlik ve barışın temelidir.
- C) Affedilmek için mutlaka belirli koşulların yerine getirilmesi gerekir.
- D) Hatalar, kişinin doğru yola yönelmesine engel değildir.

8. Millî kültürümüzü oluşturan dil, din, tarih, sanat, gelenek ve göreneklerimiz birlik ve beraberliğimize katkı sunarak toplumsal bütünlüğümüzü güçlendirir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi gelenek ve göreneklerin millî birlik ve beraberliği sağlama-daki etkisine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Osman Bey'in taziye evine yemek yaptırıp götürmesi
- B) Osmanlı Dönemi'nde birçok şehrimize görkemli camilerin yapılması
- C) Meral Hanım'ın emekli olduktan sonra ebru kursuna başlaması
- D) Ahmet Öğretmen'in 10 Kasım'da öğrencilerini Anıtkabir'e götürmesi

1. Bir milletin dili, yalnızca günlük iletişimi sağlayan bir araç değildir; aynı zamanda o milletin binlerce yıllık deneyimlerini, zaferlerini, acılarını ve dünya görüşünü gelecek nesillere taşıyan bir köprüdür. Dilin yozlaşması veya yabancı etkilerle değişime uğraması, sadece kelimelerin değişmesi anlamına gelmez. Zamanla bu durum, milletin tarihsel bağlarını ve "biz" duygusunu azaltır. Millî bilincini kaybeden toplumlar, gelecekte karşılaşılabilecekleri tehditlere karşı ortak bir duruş oluşturmakta güçlük çeker.

Buna göre,

- I. Dil, bir milletin tarihini ve kültürel birikimini gelecek nesillere taşıyan bir köprüdür.
- II. Millî bilincini kaybeden toplumlar, ortak ve güçlü bir duruş sergilemekte zorlanır.
- III. Dilin zayıflaması, toplumdaki ortak duyguların zayıflamasına neden olur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

2. Dinî bayramlar, kültürümüzün önemli bir parçasıdır. Bayram günlerinde aile fertleri birbirlerinin bayramını kutlar, büyüklerin elleri öpülür. Bu özel günlerde akrabalar, komşular ve arkadaşlar ziyaret edilir. Kurulan sofralarda aile üyeleri, akrabalar ve komşular bir araya gelerek yemek yer. Bayramların bir diğer önemli özelliği de önceden arası açılmış olanların barışması ve dostlukların pekiştirilmesidir.

Metne göre dinî bayramların toplumsal yaşamdaki yeri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Bayramlar daha çok aile bireyleri arasında kutlanır.
- B) Bayram günleri toplumsal birlikteliğe katkı sunar.
- C) Bayramlar, sosyal yaşamın en önemli uygulamalarıdır.
- D) Bayramların kutlanış biçimi geçmişten günümüze değişime uğramıştır.

3. Afetler ve millî güvenliğe yönelik tehditler, bir toplumun yalnızca fiziksel gücünü değil, aynı zamanda manevi bağlarının gücünü de sınar. Türk milleti, tarih boyunca karşılaştığı zorluklarda vatanseverlik, sorumluluk ve fedakârlık gibi değerleri ön planda tutarak biz bilinciyle hareket etmiştir. Bu tür durumlarda bireyler, kişisel çıkarlarını bir kenara bırakarak toplumsal faydayı esas almıştır.

Bu metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Olağanüstü durumlar, bir toplumun manevi dayanıklılığını ortaya koyar.
- B) Doğal afetler sosyal hayatta önemli sorunlara neden olur.
- C) Toplumsal dayanışma milletin zor zamanlarda güçlükleri aşmasını sağlar.
- D) Türk milleti, zorluklarla karşılaştığında millî değerleri ön planda tutmuştur.

4. Bayrak, ülkelerin bağımsızlığının en önemli sembollerindendir. Bizim için de bayrak, bağımsızlık, vatan sevgisi ve özgürlük mücadelesinin simgesidir. Bayrak, özgürlük uğruna, vatan ve millet aşkıyla tek yürek olabilmenin ifadesidir. Üzerine dikildiği toprak parçasını vatan yapan ve bayrağın düşmemesi için canını feda etmekten çekinmeyen insanların ardından "Vatan sağ olsun." denir. Türk milleti için bayrak, mutlulukta, kederde, sevinçte ve hayatın her anında yanımızda olan bir değerdir, birlik ve dayanışmanın simgesidir.

Metinden hareketle bayrak ile ilgili,

- I. Geçmişteki kahramanlıkları ve yaşanmışlıkları simgeler.
- II. Milletin ortak değerlerini somutlaştıran bir semboldür.
- III. Milletin sevinç ve keder anlarında yanında bulunur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

5. Millî bayramlarda sınıflar süslenir, bilgilendirici panolar hazırlanır, öğrenciler şiirler okur ve halk oyunları sergilenir. Düzenlenen geçit törenleri ve etkinliklere toplumun her yaş grubundan ve kesiminden vatandaşlar aynı duygu ve düşünceyle katılır. Bu törenler, ülkemizin ve devletimizin kuruluşu için büyük emek harcayan Mustafa Kemal Atatürk ile diğer devlet adamlarımızı ve bu uğurda şehit olan kahraman askerlerimizi minnetle anma fırsatı sunar.

Buna göre millî bayramların toplumda aşağıdaki değerlerden hangisini güçlendirdiği söylenemez?

- A) Vatanseverlik B) Birlik ve beraberlik C) Saygı ve hoşgörü D) Devlet büyüklerine saygı

6. Günümüzde askıda ekmek uygulaması, toplumdaki yardımlaşma duygusunun önemli bir göstergesidir. Ekonomik durumu iyi olan vatandaşlar, diledikleri miktarda ekmek parası öder; ihtiyaç sahipleri ise ücret ödemeden ihtiyaçları kadar ekmeği alabilir. Bu uygulama, sadaka taşı geleneğine benzer şekilde, toplumsal bağların güçlenmesine ve dayanışma kültürünün yaygınlaşmasına önemli katkı sağlar.

Bu metin aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Kültürel süreklilik B) Kültür okuryazarlığı C) Adalet D) Kültürel farkındalık

7. Milletimizin köklü gelenek ve görenekleri, hayatımızın her aşamasında kendini gösteren zengin bir kültürel mirastır. Bu gelenekler doğum, ölüm, evlilik, asker uğurlamaları, hacı karşılamaları ve mutfak-sofra âdeti gibi farklı alanlarda kendini gösterir. Örneğin Anadolu'da bir bebek doğduğunda aileye "Gözün aydın!" denilerek iyi dileklerde bulunulur ve bebek için hediye götürülür. Bebeğin kulağına ezan okunarak adı verilir. Bazı bölgelerde bebeğin kırkı çıkınca "kırk uçurması" adı verilen bir tören düzenlenir. Bu törende bebek yıkanır ve akrabalar ile komşular törene davet edilir.

Bu metindeki bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Toplumsal etkinlikler, bireyler arasında karşılıklı güven duygusunu geliştirir.
- B) Gelenekler, toplumun zor zamanlarda direnç göstermesini sağlar.
- C) Paylaşım kültürü, bir arada yaşama arzusunun korunmasına hizmet eder.
- D) Teknolojik gelişmelere bağlı olarak geleneklerdeki uygulamalar da değişmiştir.

1. Din, milletimizin kültürel hayatında önemli bir yer tutar. Toplumda kaynaşma, yardımlaşma ve paylaşma gibi değerlerin yayılmasına katkı sağlar.

Buna göre verilen yargı;

- I. ramazan ayında iftar sofralarında insanların bir araya gelmesinin, dayanışma duygusunu güçlendirerek toplumsal bağları kuvvetlendirmesi,
- II. kandil gecelerinde komşulara ikramda bulunulmasının, paylaşma ve hoşgörü anlayışını güçlendirmesi,
- III. spor müsabakalarında millî takımların desteklenmesi, ortak duygular etrafında kenetlenmeyi sağlaması

örneklerinden hangileri ile desteklenebilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

2. Millî kültür, bir toplumu millet hâline getiren ve toplumsal bütünlüğü sağlayan temel unsurlardan biridir. Bir milletin geçmişten günümüze taşıdığı maddi ve manevi birikim, ona özgü bir kimlik kazandırır. Bu kültürel birikim, toplumu diğer milletlerden ayırırken aynı zamanda bireyler arasında ortak bir aidiyet duygusu oluşturur. Ortak değerler etrafında kurulan bu bağlar, toplumsal dayanışmayı güçlendirerek millet olma sürecinin devamlılığını sağlar.

Metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Millî kültür, millet olma bilincinin temelini oluşturur.
B) Kültürel birikim, bir toplumun kimliğinin oluşmasını sağlar.
C) Kültürel değerler, toplumlar arasında benzerlik gösterir.
D) Ortak değerler, bireyler arasında aidiyet duygusunu güçlendirir.

3. Bir milletin dili, o toplumun duygu ve düşünce dünyasını yansıtan temel bir unsurdur. Milletin hayata bakışı, düşünce yapısı ve ortak anlayışı dil aracılığıyla ortaya çıkar. Tarih boyunca yaşanan olaylar, edebî birikimler ve toplumsal gelenekler, dil sayesinde nesilden nesle aktarılır. Türk milleti de geçmişten günümüze pek çok eser ortaya koymuştur. Bu yönüyle Türkçe, millî kimliğin korunmasında, birlik ve beraberlik bilincinin güçlenmesinde önemli bir yere sahiptir.

Bu metinden hareketle ulaşılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan tek araçtır.
B) Milletlerin bilimsel gelişmişliği dillerine bağlıdır.
C) Edebî eserler, tarihsel olaylardan bağımsız olarak ortaya çıkar.
D) Dil, millî kimliği oluşturan ve kültürel sürekliliği sağlayan bir unsurdur.

4. 6 Şubat 2023'te meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, bölgedeki vatandaşların barınma sorununu ciddi şekilde etkiledi. Bu soruna çözüm bulmak amacıyla 18 Şubat 2023'te "Evim Yuvan Olsun" kampanyası başlatıldı. Kampanyaya halkın yoğun ilgisi oldu ve 15 Mart 2023 itibarıyla 15 bini aşkın konut kaydı yapıldı. Böylece depremlerin güvenli bir şekilde barınmaları hedeflendi.

Bu durum aşağıdaki millî değerlerimizden daha çok hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Millet sevgisi B) Saygı
C) Dürüstlük D) Özgürlük

5. Aşağıda Orhun Kitabelerinden alınan bir bölüm verilmiştir:

“ ...Babamızın, amcamızın kazanmış olduğu milletin adı sanı yok olmasın diye, Türk milleti için gece uyumadım, gündüz oturdum... Tanrı buyurduğu için, kendim devletli olduğum için, kağan oturdum... Fakir milleti zengin kıldım. Az milleti çok kıldım... ”

Bu bölüm aşağıdaki millî değerlerimizden daha çok hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Gelenek B) Dürüstlük C) Adalet D) Millet sevgisi

6. Din, insanların duygu ve düşünce dünyasını etkileyerek günlük yaşamlarını ve davranış biçimlerini şekillendiren önemli bir unsurdur. İnançlar, bireylerin hayata bakış açısını belirlerken toplumsal ilişkiler üzerinde de etkili olur. İslam dini insanlara barış, huzur ve adalet içinde yaşamayı amaçlayan evrensel ilkeler sunar. Bu ilkeler doğrultusunda insanlar arasında sevgi, hoşgörü ve dayanışma duygularının güçlenmesi hedeflenir.

Buna göre İslam dini ile ilgili,

- I. İnsanların günlük yaşamlarını ve davranışlarını şekillendirir.
- II. Bireysel ve toplumsal yaşamda düzen sağlamada rol üstlenir.
- III. İnsanlara barış, huzur ve adalet içinde yaşamayı amaçlayan ilkeler sunar.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

7.

Hüsnühat

Bayram namazı

Kına gecesi

Görseller, aşağıda verilen ilgili oldukları millî kültür unsurları ile eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Gelenek - görenek B) Tarih C) Sanat D) Din

1. Toplumsal sorunlar, insanlık tarihi boyunca toplumların karşı karşıya kaldığı temel güçlükler arasında yer almıştır. Bu sorunların çözümüne katkı sağlamak ve olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla kültürümüzde geçmişten günümüze çeşitli vakıflar kurulmuştur. Vakıf anlayışı, zaman içinde gelişerek günümüze kadar ulaşmış; toplumsal dayanışma, yardımlaşma ve birlik duygusunun önemli bir göstergesi olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi vakıfların toplumsal hayata sağladığı katkılardan biri olarak gösterilemez?

- A) Toplumda birlik ve beraberlik duygusunu güçlendirmesi
- B) İhtiyaç sahiplerine destek olarak sosyal dayanışmayı artırması
- C) Toplumsal sorunları tamamen ortadan kaldırması
- D) Yardımlaşma kültürünün aktarılmasına katkı sunması

2. Son yıllarda ülkemize, komşu ülkeler ile bazı Orta Doğu ülkelerinden sığınmacı göçleri yaşanmaktadır. Bu bölgelerde ortaya çıkan çatışmalar ve güvenlik sorunları nedeniyle yaşamlarını koruma ihtiyacı duyan insanlar, daha güvenli olduğunu düşündükleri ülkemize gelerek burada yaşamlarını sürdürmeye başlamışlardır.

Buna göre,

- I. Savaş, çatışma ve güvenlik sorunu göçlere neden olur.
- II. Türkiye, sığınmacılar tarafından güvenilir bir ülke olarak görülmektedir.
- III. Son yıllarda ülkemize yönelik sığınmacı göçlerinde artış yaşanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Çevre kirliliği, doğal çevrenin insan faaliyetleri sonucunda zarar görmesi ve dengesinin bozulmasıdır. Bu durumun ortaya çıkmasında hızlı nüfus artışı, plansız kentleşme, sanayileşme sürecinde oluşan atıklar ve doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi etkili olmaktadır.

Bu metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Çevre sorunlarının ortaya çıkmasında farklı unsurlar etkilidir.
- B) Bireysel önlemler çevre kirliliğini azaltma noktasında yeterli değildir.
- C) Doğal kaynakların ölçsüz ve bilinçsiz kullanımı çevre kirliliğini artırmaktadır.
- D) Çevre kirliliği, beşerî unsurlar sonucunda ortaya çıkan bir sorundur.

4. • Kişisel temizlik ve hijyen kurallarına düzenli olarak uyulması
- Ellerin sabun ve suyla sık sık yıkanması
- Kapalı alanlarda ve kalabalık ortamlarda temizlik kurallarına uyulması
- Ortak kullanılan alan ve eşyaların düzenli olarak dezenfekte edilmesi
- Sağlık kuruluşlarının uyarı ve yönlendirmelerinin dikkate alınması

Verilen önlemler aşağıdaki toplumsal sorunlardan hangisinin çözümüne katkı sunar?

- A) Salgın hastalıklar
- B) Küresel ısınma
- C) Çevre kirliliği
- D) Göç

5. Jeotermal, rüzgâr ve güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının yaygınlaştırılması ile doğal yapıyı kirlüten gaz yayan fosil yakıtların kullanımının azaltılması, çevreyle ilgili yaşanan sorunların önlenmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Bu metin aşağıdaki kirlilik türlerinden hangisi ile doğrudan ilişkilendirilebilir?

- A) Hava B) Toprak
C) Su D) Ses

7. • Dolaptaki malzemeler gözden geçirilerek alışveriş listesi yapılmalıdır. Listeye sadık kalınmalı ve ihtiyaçtan fazla ürün alınmamalıdır.
- Kırsal alanlarda ekonomik koşullar iyileştirilmeli, sağlık ve eğitim imkânları artırılmalı ve küresel barış sağlanmalıdır.
- Sanayi bölgelerinde kimyasal atıklar çevreye bırakılmamalıdır.

Verilen önlemler ilgili oldukları toplumsal sorunlar ile eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışarıda kalır?

- A) Afet B) İsrar
C) Çevre kirliliği D) Göç

6. Bulaşıcı hastalıklar; virüsler, bakteriler ve çeşitli zararlı mikroorganizmalar nedeniyle ortaya çıkabilmektedir. Bu tür hastalıklar, insandan insana ya da hayvanlardan insanlara geçerek yayılabilmektedir. Tarih boyunca toplumlar için ciddi bir risk oluşturmuş, geniş kitleleri etkileyerek çok sayıda can kaybına yol açmıştır. Kara veba, İspanyol gribi, kolera ve SARS bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Yakın dönemde yaşanan COVID-19 süreci ise yalnızca sağlık alanında değil, ekonomik ve sosyal hayat üzerinde de önemli olumsuz etkiler meydana getirmiştir.

Buna göre salgın hastalıklar ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sağlık alanı dışındaki unsurlar üzerinde de etkisi vardır.
- B) Gelişmemiş bölgelerdeki etkileri daha fazladır.
- C) Tarih boyunca toplumlar için ciddi bir tehdit oluşturmuştur.
- D) Geniş kitleleri etkileyerek can kayıplarına neden olmuştur.

8.

Genel Ağ Haberi

Gıda israfı, sadece açlığı artırmakla kalmıyor; aynı zamanda çevresel yıkıma da neden oluyor. Küresel sera gazı emisyonlarının yüzde 8-10'u israf edilen gıdalardan kaynaklanıyor. Üstelik dünya tarım arazilerinin yaklaşık yüzde 30'u bu israfı besleyen yiyeceklerin üretimi için kullanılıyor. Üretimden tüketime kadar israf edilen gıdalar, dünyadaki açlık ve çevre sorunlarının kilit noktalarından biri hâline gelmiş durumda...

(Genel ağdan alınmıştır.)

Verilen haber toplumsal sorunlar ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini doğrular?

- A) Tarihin her döneminde insanoğlunu tehdit etmiştir.
- B) Günümüzde çeşitliliğinde artış yaşanmıştır.
- C) Bir sorun başka bir soruna neden olabilmektedir.
- D) Küresel iş birliği çözüm sürecini kolaylaştırmaktadır.

1. Murat, toplumsal sorunlardan birine yönelik alınabilecek önlemler ile ilgili aşağıdaki bilgi kartını hazırlamıştır.

	Yerleşim alanlarının, riskli bölgeler dikkate alınarak planlanması
	Dayanıklı ve güvenli yapılaşmaya önem verilmesi
	Erken uyarı ve izleme sistemlerinin etkin şekilde kullanılması
	Acil durumlara yönelik hazırlık planlarının oluşturulması
	Toplumun bilinçlendirilmesine yönelik eğitim çalışmalarının yapılması

Murat'ın hazırladığı bu bilgi kartı aşağıdaki toplumsal sorunlardan hangisini çözümüne yöneliktir?

- A) Afetler
B) İsraf
C) Çevre kirliliği
D) Göç

2. 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen şiddetli yer sarsıntısı, 11 ilimizde geniş çaplı yıkımlara neden olmuştur. Bu olay sonucunda çok sayıda bina hasar görmüş, birçok insan barınma sorunuyla karşı karşıya kalmıştır. Yaşanan süreçte ülkemizin farklı bölgelerinden vatandaşlar, depremde etkilenen alanlara yardım ulaştırmak amacıyla âdeta birbiri ile yarışmıştır.

Türk halkının bu tavrı;

- I. sorumluluk,
II. dayanışma,
III. iş birliği

değerlerinden hangilerini ortaya koymaktadır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

3. Bir akarsuyun çevresine bilinçsizce bırakılan atıklar sonucunda su kirliliği artmış; bu durum tarımsal faaliyetleri ve canlıların yaşamını olumsuz yönde etkilemiştir. Yaşanan soruna çözüm bulmak amacıyla bölge halkı, sanayi kuruluşları ve yerel yönetim temsilcileri bir araya gelerek görüş alışverişinde bulunmuştur.

Bu sorunun çözümüne yönelik yapılan toplantıda aşağıdakilerden hangisi toplumsal uzlaşmayı güçlendirmiştir?

- A) Çözümü tek bir kurumdan beklemek
B) Çözüm yollarını birlikte değerlendirmek
C) Sivil toplum kuruluşlarından yardım istemek
D) İlk olarak ekonomik etkilerini dikkate almak

YAYINLARI

4. Toplum sağlığını tehdit eden bir salgın hastalık sürecinde, alınan tedbirlerin yeterliliği konusunda farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Bazı bireyler uygulanan önlemlerin yetersiz kaldığını düşünürken bazıları ise bu önlemlerin günlük yaşamı olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Bu durum üzerine sağlık yetkilileri ile vatandaşların katılımıyla bilgilendirme ve değerlendirme toplantısı yapılmıştır.

Buna göre sorunun çözümünde toplumsal uzlaşmayı sağlamak amacıyla aşağıdaki yaklaşımlardan hangisi tercih edilmelidir?

- A) Bilimsel veriler doğrultusunda farklı görüşler dikkate alınmalıdır.
B) Alınan önlemler gerekçeleri açıklanmadan uygulanmalıdır.
C) Önlemler, bireysel tercihlere göre şekillendirilmelidir.
D) Kamuoyunu dikkate almadan caydırıcı cezalar konulmalıdır.

5. "...Bu tür sorunların önlenmesinde hem bireylere hem de devletlere önemli sorumluluklar düşmektedir. Devletler, karantina uygulamaları ve aşı programları gibi önlemleri hayata geçirmelidir. Bireyler ise alınan bu tedbirlere uymalı ve bilinçli davranarak toplum sağlığının korunmasına katkı sağlamalıdır."

Verilen metin aşağıdaki toplumsal sorunlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Afet B) Çevre kirliliği
C) Salgın hastalıklar D) Göç

6. • Tarımda kullanılan kimyasal ilaçlar ve gübreler toprak altında ve üstünde yaşayan canlılara zarar vermektedir.
- Kış aylarında kullanılan kalitesiz yakıtlar atmosferdeki karbonmonoksit oranını artırmaktadır.
- Trafiğin yoğun olduğu yerlere yakın oturan insanlar araçların motor ve korna sesleri sebebiyle kendilerini sürekli yorgun hissedebilmektedir.

Bu ifadeler ilgili oldukları toplumsal sorunlar ile ilişkilendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

- A) Hava kirliliği B) Toprak kirliliği
C) Ses kirliliği D) Su kirliliği

7. Bir şehirde yaşayan vatandaşlar, park ve yeşil alanlara gelişigüzel çöp bırakılmasından dolayı rahatsızlık duymaktadır. Bu durum hem çevreyi kirlletmekte hem de kötü koku oluşmasına yol açmaktadır. Mahalle sakinlerinden oluşan bir grup, sorunun çözümü için bir araya gelerek belediyeye başvuruda bulunmayı ve sosyal medya üzerinden farkındalık kampanyası düzenlemeyi planlamaktadır.

Mahalle sakinlerinin sergilediği tutum için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çevre alanında faaliyet gösteren STK'lere üye olmaları
B) Toplumsal bir soruna karşı duyarlılık göstererek çözüm aramaları
C) Sorunun çözümünü resmî kurumlara yüklemeleri
D) Kişisel çıkarlarını toplumsal çıkarların önünde tutmaları

8. Toplumsal sorunların çözümünde demokrasinin önemli bir unsuru olan uzlaşma, farklı görüşlerin bir araya gelerek ortak bir noktada buluşmasını sağlar. Bu süreç, uzlaşmanın sağlanmasına katkıda bulunur. Böylece toplumsal meselelerde daha adil ve sürdürülebilir çözümler üretilir. Bu nedenle uzlaşma yöntemi, demokratik değerlerin pekiştirilmesinde hayati bir rol oynar.

Buna göre uzlaşma süreci ile ilgili,

- I. Farklı görüşlerin bir araya gelerek ortak bir noktada buluşmasını sağlar.
- II. Demokratik değerlerin pekiştirilmesinde önemli bir rol oynar.
- III. Toplumsal sorunların çözüm sürecinde önemli bir yer tutar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

1. Bir mahallede geri dönüşüm kutularının yetersizliği nedeniyle çöplerin ayrıştırılmadığı fark edilmiştir. Öğrenciler, bu durumu okulda değerlendirmiş ve aşağıdaki planı uygulamaya karar vermişlerdir:

- Mahalledeki eksik konteyner noktalarını belirleme
- Geri dönüşümün faydalarına dair bir sunum hazırlayarak mahalleliye anlatma
- Çözüm önerisini destekleyen planları belediye yetkilileriyle paylaşma

Öğrencilerin yaptığı bu planlama süreci ile ilgili,

- I. Sorunun nedenine yönelik araştırma yapılmıştır.
- II. Çözüm önerisini savunmak için bilgi ve verilerden yararlanılmıştır.
- III. Sorun, çevre bilinci çerçevesinde ele alınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

2. Durum: Şehir merkezindeki gürültü kirliliği oranı son iki yılda %30 arttı.

Bakış Açısı 1: "Ekonomik canlılık için araç trafiği şart, gürültü sorun edilmemeli."

Bakış Açısı 2: "İnsan sağlığı ve huzuru her şeyden önemlidir, gürültü kısıtlanmalıdır."

Gürültü kirliliği sorununa yönelik bu iki farklı bakış açısı karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Her iki görüş de sorunun çözümü için aynı yön-temi savunmaktadır.
- B) Toplumsal sorunlar değer yargılarına göre farklı yorumlanabilir.
- C) Gürültü kirliliği, toplumun belli kesimini etkileyen bir sorundur.
- D) Ekonomik fayda çevre sorunlarından daha önceliklidir.

3. Bir okulda israf konusunu inceleyen öğrenciler, ev-lerde ve okulda yapılan gereksiz harcamaların uzun vadede hem ekonomik hem de çevresel sorunlara yol açabileceğini belirtmiştir. Tartışma sırasında bazı öğrenciler bireylerin sorumluluklarının önemine dikkat çekerken bazı öğrenciler ise toplumsal bilinç ve dayanışmanın gerekliliğini vurgulamıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Gereksiz harcamalar ekonomik sorunlara ve çevre sorunlarına yol açabilir.
- B) Bireylerin harcama yaparken bilinçli davranması önemlidir.
- C) Toplumun bilinçli davranması sorunların çözü-müne katkı sağlar.
- D) İsrafın önlenmesinde bireysel sorumlulukların yerine getirilmesi yeterlidir.

4. Afetler sadece doğa olayları olarak değerlendirilemez. Plansız şehirleşme, bilinçsiz yapılaşma ve afet öncesi hazırlık eksiklikleri, afetlerin yol açtığı zararları artırmaktadır. Etkili bir afet yönetimi, bireysel farkındalık ve toplumun ortak sorumluluğu ile mümkündür.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Beşerî unsurlara bağlı olarak doğal olayların yol açtığı zararlar artabilir.
- B) Afetlere hazırlıklı olmak toplumun ortak sorumluluğudur.
- C) Doğal afetlere yönelik etkili önlemler sadece devlet tarafından alınabilir.
- D) Plansız şehirleşme ve bilinçsiz yapılaşma olum-suz sonuçları artırır.

5. Toplumun düzenini tehdit eden, bireylerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyen ve sosyal adaleti zayıflatan durumlar toplumsal sorun olarak tanımlanır. Tarih boyunca insanlık, bu tür sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Günümüzde ise hızlı nüfus artışı, plansız kentleşme, teknolojik gelişmeler ve savaşlar gibi etkenler, toplumsal sorunların çeşitlenmesine yol açmaktadır.

Buna göre,

- I. Toplumsal sorunlar, sadece bireyleri değil, genel düzeni de etkiler.
- II. Günümüzde toplumsal sorunlar, insan kaynaklı etkenlerle artış göstermektedir.
- III. Tarih boyunca toplumlar çeşitli sorunlarla mücadele etmek zorunda kalmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

7.

Bu bilgilendirici görselde toplumsal bir sorun olan israfın hangi alandaki etkisine değinilmiştir?

- A) Ekonomik B) Siyasi
C) Sosyal D) Çevre

8. Bulaşıcı hastalıklar, toplumun dayanışma, iş birliği ve sorumluluk bilinciyle birlikte mücadele etmesini gerektiren toplumsal sorunlar olarak da değerlendirilebilir. Etkin önlemler alınmadığında bu hastalıkların etkileri toplum genelinde yaygınlaşabilir.

Bu metinde toplumsal sorunların çözümünde;

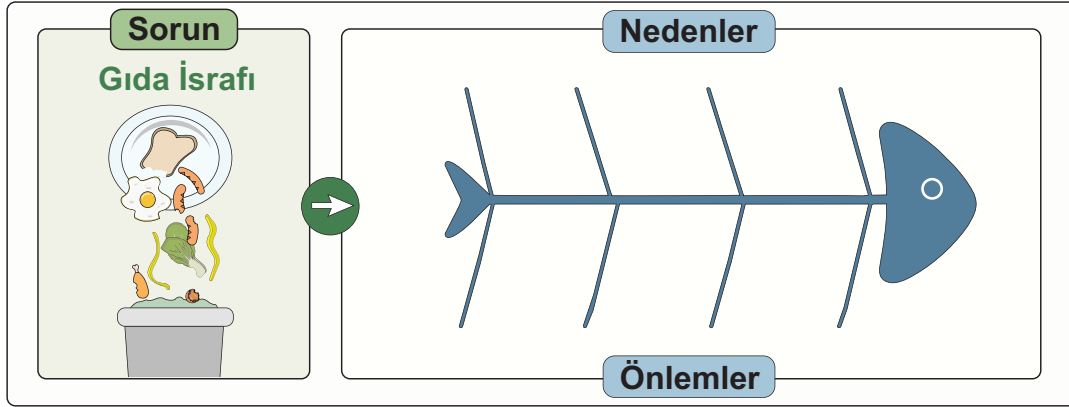
- I. etkin davranma,
- II. duyarlı olma,
- III. farkında olma

unsurlarından hangilerinin önemine vurgu yapılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

1. Aşağıdaki balık kılçığı diyagramının üst bölümüne bu sorunun nedenleri, alt bölümüne ise alınabilecek önlemler yazılacaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi diyagramın farklı bir bölümünde yer alır?

- A) İhtiyaçtan fazla ürün alınması
B) Tüketim planlamasının yapılmaması
C) Bilinçsiz kullanım alışkanlığının edinilmesi
D) Alışveriş öncesinde ihtiyaç listesinin hazırlanması
2. Afetler, aniden meydana gelen ve insanların yaşamını doğrudan etkileyen olaylardır. Deprem, sel, orman yangını, heyelan ve tsunami gibi afetler yerleşim alanlarına zarar vererek can ve mal kayıplarına yol açabilmektedir. Bununla birlikte afetlerin etkileri yalnızca fiziki yıkımla sınırlı değildir. Afetler, toplumsal yaşamın aksamasına, ekonomik faaliyetlerin durmasına ve bireylerin psikolojik açıdan olumsuz etkilenmesine neden olabilir.

Buna göre afetler ile ilgili;

- I. birden fazla çeşidinin olduğu,
II. sosyal ve ekonomik sorunlara neden olduğu,
III. çözümünde bireysel önlemlerin yeterli olduğu

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

3.

Vakfın Adı:

Germiyoğlu Yakub Çelebi Vakfı

Vakfın Amacı:

Kim hasta olursa ona hekim göndermek, ilaç yaptırmak, hekim hakkını ödemek, hastanın bakım masraflarını karşılamak. Aralarında vefat edenler olursa kefen alıp defin işlerini görmek.

Vakfın çalışma alanı aşağıdaki toplumsal sorunlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Göç
B) Salgın hastalık
C) Afet
D) İsraf

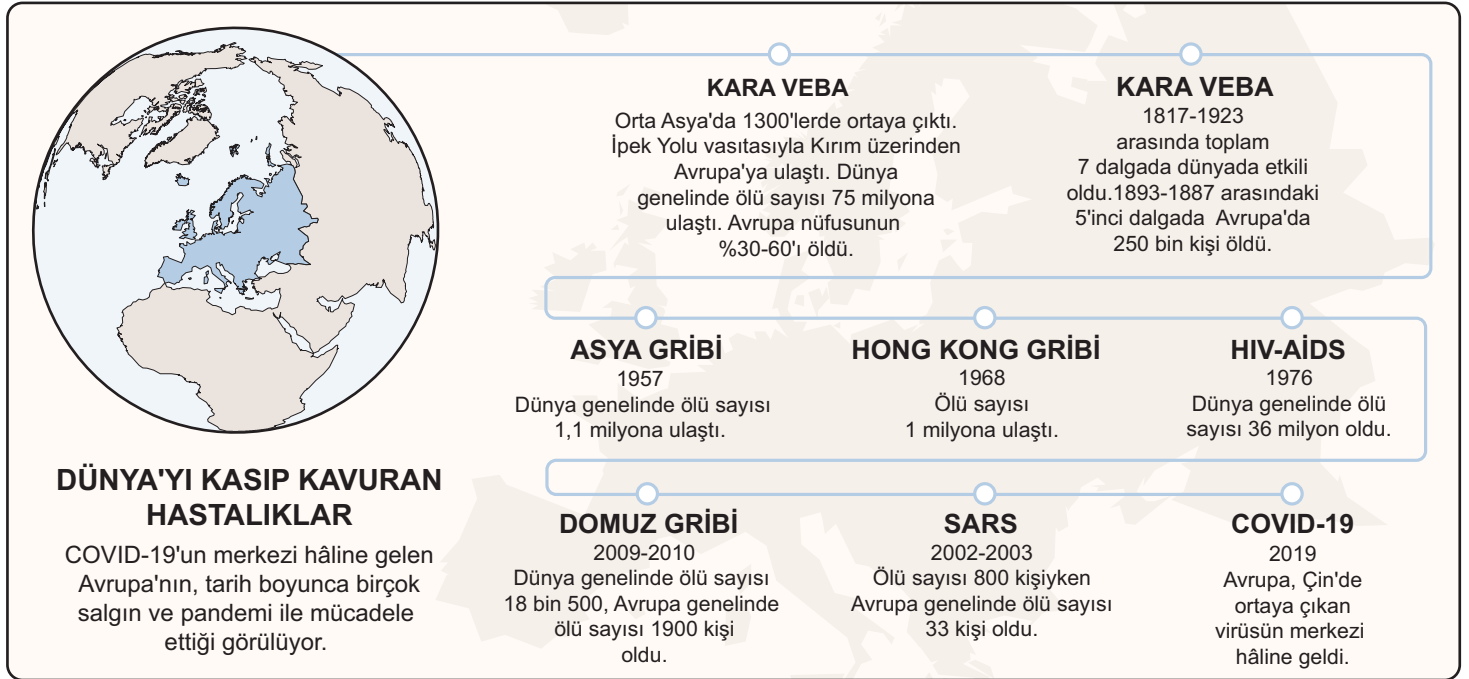

4. Su kaynakları, yaşamın sürdürülebilmesi için vazgeçilmez öneme sahiptir. Ancak günlük yaşamda ihtiyaçtan fazla ve bilinçsiz kullanım, bu kaynakların hızla azalmasına yol açmaktadır. Evlerde, okullarda ve tarımsal faaliyetlerde gereksiz tüketimin önüne geçilmesi suyun gelecekte de kullanılabilmesi açısından büyük önem taşır. Bu nedenle bireylerin tasarruflu davranması, kullanılan miktarı kontrol etmesi ve kaynakları koruma bilinciyle hareket etmesi toplumsal sorumluluk olarak görülmelidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin bu sorunun çözümüne doğrudan katkı sağladığı söylenemez?

- A) Dış fırçalarla suyu açık bırakmamak
- B) Tarımda damlama sulama yöntemini kullanmak
- C) Akarsular önüne yapılan baraj sayısını artırmak
- D) Bilinçlenmeye yönelik etkinlikler düzenlemek

5.

Verilen infografiğe göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Salgın hastalıkların farklı dönemlerde etkili olduğu
- B) En son salgın hastalığın 2019 yılında yaşandığı
- C) Bazı salgın hastalıklarda ölüm oranının 20 milyonu aştığı
- D) Salgın hastalıkların ilk olarak Avrupa'da başladığı

1. Toplumsal sorunların çözümüne yönelik bir farkındalık projesi hazırlayan Göksel, çalışmasında aşağıdaki görselleri kullanarak içeriği zenginleştirmeyi amaçlamıştır.

Buna göre Göksel bu çalışmasında aşağıdaki toplumsal sorunlardan hangisine değinmiştir?

- A) Çevre kirliliği B) Göç
C) Salgın hastalıklar D) İsraf

2. Öğretmen, sınıfta "Toplumsal Sorunlar" konusunu işlerken tahtaya bir balık kılıcı diyagramı çizmiş ve baş kısmına "Çevre Kirliliği" yazmıştır. Öğrencilerden, bu sorunun nedenlerini kılıcın dallarına yerleştirmelerini istemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin bu diyagramda bir neden olarak yer alması beklenmez?

- A) Hızlı nüfus artışı ile birlikte plansız şehirleşmenin yaygınlaşması
B) Doğal kaynakların hızla tükenmesi ve canlı çeşitliliğin azalması
C) Sanayi atıklarının denetimsiz biçimde doğaya bırakılması
D) Bireylerin geri dönüşüm konusunda yeterli bilince sahip olmaması

3.

Genel Ağ Haberi

Ülkemize göç hareketleriyle gelen ailelerin çocukları, dil farklılıkları ve uyum güçlükleri nedeniyle eğitim sürecinde çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bu durumun uzun vadede toplumsal bütünleşmeyi olumsuz etkileyebileceği ifade edilmektedir. Bu nedenle uzmanlar, söz konusu çocukların eğitim sistemine etkin biçimde katılımını sağlamak ve bulundukları toplumun kültürel yapısıyla uyumlarını desteklemek amacıyla çeşitli uyum programlarının hayata geçirilmesini önermektedir.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Haberde göçün aşağıdaki alanlardan hangisi üzerindeki etkisine değinilmiştir?

- A) Sosyal B) Ekonomik
C) Siyasi D) Dinî

4. Toplumsal yaşamda ortaya çıkan sorunlar, bireylerin ve toplumun günlük yaşamını doğrudan etkileyen önemli durumlardır. Bu sorunların belirlenmesi, nedenlerinin incelenmesi ve çözüm yollarının geliştirilmesi toplumsal düzenin korunması açısından büyük önem taşır. Bireylerin çevrelerini dikkatle gözlemlemesi ve sorunlara duyarlılık göstermesi, yalnızca mevcut problemlerin fark edilmesini değil, aynı zamanda bu sorunların ortaya çıkış nedenlerinin farklı bakış açılarıyla değerlendirilmesini de sağlar.

Bu metinden hareketle toplumsal sorunların çözümünde bireylerin izlemesi gereken yol aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çözümü devlet kurumlarının sorumluluğunda görmek
B) Sorunları sonuçlarıyla ele alıp nedenlerini göz ardı etmek
C) Nedenlerini anlamaya çalışmak ve çözüm yolları önermek
D) Toplumsal sorunların bireysel yaşamı etkilemediğini düşünmek

5. İsrâf; bir ihtiyacın gerektirdiği ölçünün üzerinde harcama yapılması ya da sahip olunan kaynakların gereksiz biçimde tüketilmesi olarak tanımlanır. Maddi kaynakların yanı sıra zamanın verimsiz kullanılması da israf kapsamında değerlendirilir. Özellikle besin israfı, toplumsal açıdan önemli sorunlardan biridir. İsrafın önlenmesi için bireylerin ihtiyaçlarını doğru belirlemesi ve kaynakları bilinçli kullanması gerekmektedir.

Buna göre;

- I. alışveriş süreçlerini planlı ve kontrollü şekilde yürütme,
- II. artan besinleri değerlendirmeye yönelik yöntemler geliştirme,
- III. tüketim odaklı değil, ihtiyaç odaklı yaşam anlayışını benimseme

davranışlarından hangilerinin israfın önlenmesine katkı sağlaması beklenir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

6. Çevre kirliliği, doğal kaynakların bilinçsiz kullanımı ve insan faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan önemli bir toplumsal sorundur. Hava, su ve toprak kirliliği, canlıların sağlığını olumsuz etkilemekte ve yaşam kalitesini düşürmektedir. Bu sorunun önlenmesi için bireylerin ve kurumların çevreye karşı sorumluluk bilinciyle hareket etmesi, doğal kaynakları korumaya yönelik önlemler alması gerekmektedir.

Bu bilgilerden hareketle çevre kirliliği ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan faaliyetleri, ortaya çıkmasında önemli bir etkidir.
B) Canlıların sağlığını ve yaşam kalitesini olumsuz yönde etkiler.
C) Çözümü için bireysel sorumlulukların yerine getirilmesi gerekir.
D) Günümüzde bazı kirlilik türleri önlenemez hâle gelmiştir.

7. Osmanlı Devleti'nde yetim ve öksüz çocukların korunması, vakıf sistemi aracılığıyla kurumsal bir yapı içinde ele alınmıştır. Bu amaçla kurulan darüleytamlar, kimsesiz çocukların barınma, beslenme ve eğitim ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflemiştir. Özellikle savaş ve salgın dönemlerinde sayıları artan yetim çocuklar, bu kurumlarda meslek eğitimi alarak topluma kazandırılmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra darülaceze, yetim ve öksüz çocukların yanı sıra kimsesiz bireylerin de bakımını üstlenerek sosyal dayanışmanın önemli bir örneğini oluşturmuştur.

Tarihimize ait bu örnekler millî değerlerimiz arasında yer alan;

- I. dayanışma,
- II. birlik ve beraberlik,
- III. bağımsızlığa olan bağlılık

unsurlarından hangileri ile ilişkilendirilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III